

Suvestinė redakcija nuo 2025-01-01

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2002, Nr. [97-4303](#), i. k. 102301MISAK0486/359

Nauja redakcija nuo 2025-01-01:

Nr. [D1-425/3D-818](#), 2024-12-04, paskelbta TAR 2024-12-04, i. k. 2024-21448

**LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS
LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS**

ĮSAKYMAS

**DĖL MEDŽIOJAMŲJŲ GYVŪNŲ PADARYTOS ŽALOS ŽEMĖS ŪKIO PASĖLIAMS,
ŪKINIAMS GYVŪNAMS, MIŠKUI IR HIDROTECHNIKOS ĮRENGINIAMS
APSKAIČIAVIMO METODIKOS PATVIRTINIMO**

2002 m. rugsėjo 23 d. Nr. 486/359
Vilnius

Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos medžioklės įstatymo 18 straipsnio 2 dalimi,
tvirtiname Medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos žemės ūkio pasėliams, ūkiniams
gyvūnams, miškui ir hidrotechnikos įrenginiams apskaičiavimo metodiką (pridedama).

APLINKOS MINISTRAS

ARŪNAS KUNDROTAS

ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS

JERONIMAS KRAUJELIS

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2002 m. rugsėjo 23 d. įsakymu Nr. 486/359
(Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2024 m. gruodžio 4 d. įsakymo
Nr. D1-425/3D-818 redakcija)

MEDŽIOJAMŲJŲ GYVŪNŲ PADARYTOS ŽALOS ŽEMĖS ŪKIO PASĖLIAMS, ŪKINIAMS GYVŪNAMS, MIŠKUI IR HIDROTECHNIKOS ĮRENGINIAMS APSKAIČIAVIMO METODIKA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos žemės ūkio pasėliams, ūkiniams gyvūnams, miškui ir hidrotechnikos įrenginiams apskaičiavimo metodika (toliau – metodika) reglamentuoja dėl medžiojamųjų gyvūnų pakenkimų žemės ūkio pasėliams, ūkiniams gyvūnams, miškui, hidrotechnikos ir (ar) melioracijos statiniams (toliau – hidrotechnikos įrenginiai) padarytos žalos žemės, miško sklypų savininkams, valdytojams ar naudotojams (toliau – ūkio subjektas) žalos dydžio apskaičiavimą bei nustato pasėlių apsaugojimo nuo medžiojamųjų gyvūnų daromos žalos ir žalos ūkiniams gyvūnams priemonės, kurias turi taikyti ūkio subjektas.

2. Medžiojamųjų gyvūnų padaryta žala žemės ūkio pasėliams, ūkiniams gyvūnams, miškui ir hidrotechnikos įrenginiams, vadovaujantis šia metodika, vertinama ir apskaičiuojama Lietuvos Respublikos medžioklės įstatymo 18 straipsnyje numatytais atvejais.

3. Medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos dydis turi būti įvertintas per 7 dienas nuo atitinkamo ūkio subjekto prašymo gavimo seniūnijoje, išskyrus atvejį, kai dėl žalos pobūdžio, ypatingai žieminių pasėlių, jos dydį įmanoma nustatyti tik praėjus daugiau negu 7 dienoms ir (arba) aktyviosios vegetacijos metu ar kitu objektyviu metu (šiuo atveju laikotarpį, kada žala yra geriausiai matoma ir ją įmanoma įvertinti, pasirenka savivaldybės komisija medžiojamųjų gyvūnų padarytai žalai įvertinti (toliau – komisija). Žieminiams pasėliams rekomenduojama atlikti pakartotinį žalos vertinimą augalų vegetacijos tarpsniu ar prieš derliaus nuėmimą. Medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos ūkiniams gyvūnams dydžio vertinimas vietoje turi būti atliekamas kaip įmanoma greičiau, kad ūkio subjektas galėtų tinkamai įvykdyti reikalavimus dėl šalutinių gyvūninių produktų sutvarkymo, o prireikus atliekamas pakartotinis žalos ūkiniams gyvūnams įvertinimas, jeigu negalima pagrįstai nuspręsti, ar sužaloti ūkiniai gyvūnai išgyvens, kokia bus jų gydymo eiga.

4. Vertinant medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos dydį vietoje, surašomas Medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos apžiūros aktas (1 priedas, 2 priedas arba 5 priedas).

5. Medžioklės įstatymo 18 straipsnyje nustatytais atvejais medžiojamųjų gyvūnų, kuriuos medžioti yra uždrausta ištisus metus, arba vilkų padarytą žalą valstybės vardu atlygina Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūra (toliau – APVA) vadovaudamasi 2013 m. gruodžio 18 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 1408/2013 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai žemės ūkio sektoriuje su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2023 m. spalio 4 d. Komisijos reglamentu (ES) 2023/2391, 2014 m. birželio 27 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 717/2014 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai žuvininkystės ir akvakultūros sektoriuje su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2023 m. spalio 4 d. Komisijos reglamentu (ES) 2023/2391, arba 2023 m. gruodžio 13 d. Komisijos reglamento (ES) 2023/2831 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai nuostatomis.

6. Teikiant nereikšmingą (*de minimis*) pagalbą pagal šią metodiką turi būti laikomasi šių sąlygų:

6.1. vadovaujamasi Reglamentu (ES) Nr. 1408/2013, kai ūkio subjektas vykdo pirminę žemės ūkio produktų gamybą, Reglamentu (ES) Nr. 717/2014, kai ūkio subjektas vykdo pirminę žvejybos ir (ar) akvakultūros produktų gamybą, arba Reglamentu (ES) 2023/2831, kai ūkio subjektas vykdo kitą veiklą;

6.2. kai ūkio subjektas veiklą vykdo keliuose sektoriuose, vadovaujamasi Reglamento (ES) Nr. 1408/2013 1 straipsnio 2 ir 3 dalies, Reglamento (ES) Nr. 717/2014 1 straipsnio 2–4 dalies bei Reglamento (ES) 2023/2831 1 straipsnio 2 dalies nuostatomis;

6.3. susijungimų arba įsigijimų atveju, arba, kai vienas ūkio subjektas suskaidomas į du ar daugiau atskirų ūkio subjektų, apskaičiuojant, ar išmokėjus nereikšmingą (*de minimis*) pagalbą ūkio subjektui nebus viršytos šios metodikos 5 punkte nurodytuose reglamentuose nustatytos ribos per nustatytą laikotarpį, vadovaujamasi Reglamento (ES) Nr. 1408/2013 3 straipsnio 8 ir 9 dalies, Reglamento (ES) Nr. 717/2014 3 straipsnio 8 ir 9 dalies bei Reglamento (ES) 2023/2831 3 straipsnio 8 ir 9 dalies nuostatomis;

6.4. apskaičiuota nereikšminga (*de minimis*) pagalba gali būti sumuojama su kita nereikšminga (*de minimis*) pagalba ir (ar) valstybės pagalba vadovaujantis Reglamento (ES) Nr. 1408/2013 5 straipsnio, Reglamento (ES) Nr. 717/2014 5 straipsnio bei Reglamento (ES) Nr. 2023/2831 5 straipsnio nuostatomis;

6.5. APVA, prieš išmokėdama žalos kompensaciją už vilkų ūkiniams gyvūnams padarytą žalą arba už stumbrų padarytą žalą ūkio subjektams vadovaudamasi Suteiktos valstybės pagalbos ir nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos registro nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. sausio 19 d. nutarimu Nr. 35 „Dėl Suteiktos valstybės pagalbos ir nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos registro nuostatų patvirtinimo“ (toliau – Registro nuostatai), patikrina, ar ūkio subjektui (įskaitant ir su šiuo ūkio subjektu Reglamento (ES) Nr. 1408/2013 2 straipsnio 2 dalyje, Reglamento (ES) Nr. 717/2014 2 straipsnio 2 dalyje arba Reglamento (ES) 2023/2831 2 straipsnio 2 dalyje nurodytais ryšiais susijusius ūkio subjektus) suteikus nereikšmingą (*de minimis*) pagalbą neviršys šios metodikos 5 punkte nurodytuose reglamentuose nustatytų maksimalių leistinų nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos ribų. Jei išmokėjus išmoką būtų viršytos šios metodikos 5 punkte nurodytuose reglamentuose nustatytos ribos, priimant sprendimą dėl nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos suteikimo apskaičiuota išmokos suma sumažinama tiek, kad nebūtų viršytas maksimalus leistinas nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos dydis;

6.6. APVA priėmus sprendimą dėl pagalbos suteikimo, vadovaujantis Registro nuostatais, informacija apie suteiktą nereikšmingą (*de minimis*) pagalbą ūkio subjektui pateikiama Suteiktos valstybės pagalbos ir nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos registrui per Registro nuostatuose nustatytą terminą;

6.7. informacija apie suteiktą nereikšmingą (*de minimis*) pagalbą pateikiama išmoką gavusiam ūkio subjektui, nurodant skirtą pagalbos sumą;

6.8. pagalba išreiškiama kaip piniginė dotacija. Visos nurodomos sumos yra bruto, t. y. neatskaičius mokesčių ar kitų rinkliavų.

7. Tuo atveju, kai nereikšminga (*de minimis*) pagalba teikiama už vilkų ūkiniams gyvūnams padarytą žalą, yra atsižvelgiama į tai, ar ūkio subjektas taikė pagrįstas prevencines priemones, pavyzdžiui, įvairias apsaugines tvoras ir (arba) sarginius šunis ūkiniams gyvūnams apsaugoti. Tokios prevencinės priemonės ir šioms prevencinėms priemonėms ūkio subjektams nustatytos tinkamumo gauti paramą sąlygos bei reikalavimai yra nustatyti Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 metų strateginio plano intervencinės priemonės „Apsaugos priemonės nuo didžiųjų plėšrūnų daromos žalos“ įgyvendinimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2023 m. lapkričio 7 d. įsakymu Nr. 3D-720 „Dėl Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 metų strateginio plano intervencinės priemonės „Apsaugos priemonės nuo didžiųjų plėšrūnų daromos žalos“ įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Taisyklės). Apie pagrįstų prevencinių priemonių taikymą arba netaikymą

informacija turi būti nurodyta Medžiojamųjų gyvūnų padarytos ūkiniam gyvūnams žalos apžiūros akte (5 priedas). Jeigu pagrįstos prevencinės priemonės nebuvo taikomos, žalos kompensaciją komisija sumažina taip, kaip nurodyta šios metodikos 26 ar 27 punkte.

8. Nustatant žalos dydį, turi būti įsitikinta, kad žalą padarė vilkai ir (ar) stumbrai (nustatyti tiesioginį patirtos žalos priežastinį ryšį dėl vilkų ir (ar) stumbrų elgesio), ir tai nurodoma Medžiojamųjų gyvūnų padarytos ūkiniam gyvūnams žalos apžiūros akte (5 priedas).

9. Žalos kompensavimas gali apimti:

9.1. 100 procentų tiesioginių išlaidų, susijusių su sunaikintų gyvūnų arba augalų rinkos verte;

9.2. 100 procentų netiesioginių išlaidų, susijusių su sužeistų gyvūnų gydymu;

9.3. 100 procentų gaišenų sutvarkymo išlaidų (faktinių, pateikiant darbų atlikimo sąskaitas faktūras), tiek, kiek jų tvarkymas nėra kompensuojamas pagal Valstybės pagalbos teikimo už šalutinių gyvūninių produktų, neskirtų vartoti žmonėms, šalinimą ir naikinimą taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. balandžio 13 d. įsakymu Nr. 3D-162 „Dėl Valstybės pagalbos teikimo už šalutinių gyvūninių produktų, neskirtų vartoti žmonėms, šalinimą ir naikinimą taisyklių patvirtinimo“.

10. Jei ūkio subjektams jau išmokėta draudimo išmoka už žemės ūkio pasėlių, ūkinių gyvūnų miško, hidrotechnikos įrenginių sunaikinimą ar sužalojimą, iš žalos atlyginimo sumos atimama draudimo išmoka. Visais atvejais medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos kompensuojama suma ūkio subjektui neturi viršyti jo patirtų faktinių nuostolių.

11. Pagrindinės metodikoje vartojamos sąvokos:

11.1. **Medžiojamųjų gyvūnų padaryta žala žemės ūkio pasėliams** – žala, kurią medžiojamieji gyvūnai padarė javų, kukurūzų, bulvių, runkelių ir kitų žemės ūkio kultūrų pasėliams, daugiametėms žolėms, vaistiniams augalams, pievoms ir ganykloms juos ištrypdami, išknisdami, išrausdami, nuskabydami, išraudami ar užtvindydami.

11.2. **Medžiojamųjų gyvūnų padaryta žala miškui** – žala, kurią medžiojamieji gyvūnai per metus padarė pakenkdami miško želdiniams ir žėliniams, jaunuolynams ar medynuose augantiems medžiams, nuskabydami jų ūglius, nulaupydami ar nutrindami žievę, nugraudami arba nulauždami kamienus, ištrypdami želdinius ar žėlinius, užtvindydami mišką vegetacijos laikotarpiu, jeigu medžiai dėl to nudžiūsta.

11.3. **Medžiojamųjų gyvūnų padaryta žala ūkiniam gyvūnams** – žala, kurią medžiojamieji gyvūnai padarė ūkiniam gyvūnams juos sužalodami arba dėl kurios jie nugaišo.

11.4. **Miško supamas žemės ūkio pasėlis** – žemės ūkio pasėlis, kuris ribojasi su mišku, esančiu ne toliau kaip 500 m atstumu.

11.5. Kitos šioje metodikoje vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Medžioklės įstatyme, Lietuvos Respublikos gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatyme ir Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. balandžio 14 d. įsakymu Nr. D1-199 „Dėl Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatų patvirtinimo“ (toliau – Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatai), Registro nuostatuose.

II SKYRIUS

ŽEMĖS ŪKIO PASĖLIAMS PADARYTOS ŽALOS NUSTATYMO TVARKA

12. Žemės ūkio pasėliams padarytos žalos dydžiui apskaičiuoti nustatomas plotas, kuriame pasėlis yra pažeistas medžiojamųjų gyvūnų, ir pasėlio pažeidimo intensyvumas, išreikštas procentais (pažeisto pasėlio dalis, %).

13. Plotas, kuriame pasėlis yra pažeistas medžiojamųjų gyvūnų, gali būti nustatomas pasirinktu metodu (toliau pateikta nuo mažiausiai tikslaus iki tiksliausio), metodo pasirinkimą patvirtinus ūkio subjektui ir medžioklės plotų naudotojui ir komisijai raštu (*jeigu ūkio subjektas ir medžioklės plotų naudotojas dalyvauja atliekant žalos vertinimą, jeigu nedalyvauja, naudojamas metodikos 13.3 papunktyje nurodomas metodas*). Medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos apžiūros akte (1 priedas) nurodomas vienas iš pasirinktų metodų:

13.1. komisijos narių vizualinis įvertinimas. Šis metodas grindžiamas ūkio subjekto ir medžioklės plotų naudotojo ir (ar) jų atstovams susitarus dėl abiem šalims priimtino preliminarus pasėlio ploto ir jo pakenkimo intensyvumo, išreikšto procentais. Ūkio subjektas, medžioklės plotų naudotojas ir (ar) jų atstovas, komisijos nariai apie tai pažymi Medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos apžiūros akte;

13.2. įvertinimas naudojant bepilotį orlaivį, kuris turi sertifikuotą ir (arba) licencijuotą programinę įrangą, tinkamą pažeisto pasėlių ploto nustatymui ir (arba) taikant mobiliąją aplikaciją, kuri turi atstumo ir ploto matavimo funkciją;

13.3. įvertinimas išmatavus visas pasėlio dalis, kuriose pastebimi medžiojamųjų gyvūnų padaryti pažeidimai.

14. Pasėlio pakenkimo intensyvumas nustatomas įvertinant, koku laipsniu (procentais) pakenktame plote lauktinas derlius sumažės lyginant su nepakenktomis pasėlio vietomis. Pažeidimo intensyvumas nustatomas komisijos pasirinktu vienu iš šių metodų:

14.1. įvertinimas išmatavus visas pasėlio dalis, kuriose pastebimi medžiojamųjų gyvūnų padaryti pažeidimai;

14.2. įvertinimas naudojant apskaitos aikšteles:

14.2.1. priklausomai nuo bendro pasėlio ploto, apskaičiuojama, kokį plotą turės padengti apskaitos aikštelės pagal formulę:

$$A = P \times k, m^2;$$

čia:

A – apskaitos aikštelių bendras plotas, m^2 ;

P – visas pasėlio plotas, m^2 ;

k – koeficientas (rekomenduojama pasėlio plotą dauginti iš koeficiento 0,002–0,003 esant paklaidos svyravimui $\pm 3\%$ ribose);

14.2.2. priklausomai nuo pasėlyje augančių augalų, pasirenkamas apskaitos aikštelės plotas ir forma. Rekomenduojama tankiai sėjamuose augalų pasėliuose (javuose, ankštiniuose, rapsuose, pievoje ir pan.) rinktis $1 m^2$ ploto kvadrato formos aikšteles. Eilėmis ar vagomis rečiau sėjamuose ar sodinamuose augalų pasėliuose (runkeliuose, kukurūzuose, bulvėse ir pan.) rinktis $10 m^2$ ploto stačiakampio formos aikšteles. Dviejų vagų pločio aikštelės ilgį apskaičiuojant priklausomai nuo tarpo tarp gretimų vagų (pvz., cukriniuose runkeliuose tarpas tarp vagų 45 cm, todėl imama $11,11 m$ ilgio dviejų vagų atkarpa; $2 \times 0,45 m \times 11,11 m = 10 m^2$);

14.2.3. žinant viso vertinamo pasėlio plotą ir konfiguraciją bei apskaitos aikštelių skaičių, apskaičiuojamas aikštelių išdėstymas (atstumai tarp aikštelių). Aikštelės turi būti išdėstytos tolygiai visame pasėlyje (pasėlis padengiamas apskaitos aikštelių tinkleliu). Aikštelių išdėstymas pažymimas lauko schemeje, aikštelės numeruojamos. Kiekvienoje aikštelėje nustatomas pažeidimo dydis, išreikštas procentais;

14.2.4. jei apskaitos aikštelė (ar apskaitos aikštelių eilė) patenka į plotą, kuriame dėl įvairių priežasčių (užmirkimas, nesudygusios sėklos, žolėtumas ar pan.) nėra (ar yra mažiau) vertinamų žemės ūkio augalų, aikštelės centras perkeliamas statmenai į šoną, pasitraukiant iš netipiškos vietos;

14.2.5. komisija, visų narių sutarimu, gali pasirinkti, ar kiekvienoje aikštelėje skaičiuos visus sveikus ir pažeistus augalus / stiebus / varpas vieneto tikslumu, ar pažeidimo dydį, išreikštą procentais, kaskart įvertins vizualiai. Rekomenduojama tankiai sėjamų žemės ūkio augalų apskaitos aikštelėse pažeidimo dydį, išreikštą procentais, vertinti vizualiai (pirmose aikštelėse ar iškilus ginčui, rekomenduojama skaičiuoti visus augalų stiebus), eilėmis ar vagomis sėjamų, sodinamų retesnių žemės ūkio augalų apskaitos aikštelėse pažeidimo dydį, išreikštą procentais, vertinti skaičiuojant visus augalus vienetais;

14.2.6. viso vertinamo pasėlio pažeidimo dydis, išreikštas procentais, atitinka apskaitos aikštelėse nustatytų pažeidimo dydžių, išreikštų procentais, vidurkį.

15. Jeigu atskiri pakenkti pasėlio plotai yra pakenkti nevienodai intensyviai, vidutinis svertinis pasėlio pakenkimo intensyvumas suskaičiuojamas pagal formulę:

$$X = \frac{S_1p_1+S_2p_2+S_3p_3+\dots+S_n p_n}{S_1+S_2+S_3+\dots+S_n}, (\%)$$

čia:

X – vidutinis svertinis pasėlio pakenkimo intensyvumas, %;

S₁, S₂, S₃...S_n – pasėlio dalių, pažeistų nevienodai intensyviai, plotai, ha;

p₁, p₂, p₃...p_n – atskirų pažeistų pasėlio dalių pažeidimo intensyvumas, %.

16. Derliaus netekimas (tonomis) apskaičiuojamas padauginant einamųjų metų ūkio subjekto (jei tvarkoma dvejetainė apskaita) arba savivaldybės (jei tvarkoma supaprastintoji apskaita) pasėlio vidutinį derlingumą iš vidutinio svertinio pasėlio pakenkimo intensyvumo ir ploto, kuriame pasėlis yra pažeistas, pagal formulę:

$$N = \frac{D X (S_1+S_2+S_3+\dots+S_n)}{100}, (t)$$

čia:

N – derliaus netekimas, t;

D – einamųjų metų ūkio subjekto (jei tvarkoma dvejetainė apskaita) arba savivaldybės (jei tvarkoma supaprastintoji apskaita) pasėlio vidutinis derlingumas, t iš vieno ha.

17. Derliaus netekimui apskaičiuoti naudojamas einamųjų metų ūkio subjekto (jei tvarkoma dvejetainė apskaita) arba savivaldybės (jei tvarkoma supaprastintoji apskaita) pasėlio vidutinis derlingumas, kuris, įvertinus pasėlio būklę (piktžolėtumą, užmirkimą, kenkėjų ir ligų išplitimą), gali būti mažinamas. Pasėlyje pasireiškus piktžolėtumui, užmirkimui, kenkėjų ar ligų išplitimui, vidutinio derlingumo mažinimo procentas apskaičiuojamas taikant šios metodikos 13 punkte nurodytą formulę. Ūkio subjektui nepateikus einamųjų metų vidutinio derlingumo duomenų (jei tvarkoma dvejetainė apskaita), naudojami savivaldybės pasėlio vidutinio derlingumo duomenys.

18. Žala neskaičiuojama ir neatlyginama, jeigu komisijos narių atliekamo vertinimo metu nustatoma bent viena iš šių sąlygų, apie kurių buvimą pažymima Medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos apžiūros akte (1 priedas):

18.1. pasėlius sunaikino medžiojamieji gyvūnai laiku nenuėmus derliaus (už javus (išskyrus grikius), ankštinius augalus, rapsus – po rugsėjo 15 d., grikius – po spalio 15 d., kukurūzus – po lapkričio 1 d. (auginamus grūdus – po lapkričio 30 d.), bulves ir burokėlius – po spalio 1 d., kopūstus ir morkas – po lapkričio 1 d., pašarinius runkelius – po lapkričio 1 d., cukrinius runkelius – po gruodžio 1 d.);

18.2. pasėliai sunyko dėl gamtinių veiksnių;

18.3. medžioklės plotų naudotojui medžioti draudžiama teritorijoje, kurioje buvo padaryta žala;

18.4. žala padaryta daugiamečių augalų sodų ir uogynų plotuose, įskaitant ir tarpueilius;

18.5. pažeisti pasėliai yra arčiau nei 200 m nuo gyvenamųjų sodybų ir naudojamų pastatų, išskyrus atvejus, kai gyvenamųjų sodybų ir naudojamų pastatų savininkai ar valdytojai leidžia medžioklės plotų valdytojams medžioti arčiau nei 200 m nuo gyvenamųjų sodybų ar naudojamų pastatų. Ši sąlyga netaikoma apskaičiuojant ir atlyginant stumbrų padarytą žalą.

19. Žalos dydis apskaičiuojamas derliaus netekimą padauginus iš Žemės ūkio ir maisto produktų rinkos informacinėje sistemoje (ŽŪMPRIS) skelbiamos einamųjų metų spalio antrosios savaitės Grūdų ir aliejinių augalų sėklų supirkimo kainų (iš augintojų ir kitų vidaus rinkos ūkio subjektų) suvestinėje ataskaitoje (pagal formą GS-1) nurodytos vidutinės kainos eurai už toną (kaina su nuoskaitomis po valymo ir džiovavimo ir su priemokomis). Žemės ūkio augalų

produktų, kurių supirkimo rinkos kainų nustatyti neįmanoma arba ūkio veiklos subjektas netvarko nei dvejybinės, nei supaprastintos apskaitos ir savivaldybė neturi duomenų apie pasėlio vidutinį derlingumą, žalos dydis apskaičiuojamas taikant Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymais kasmet tvirtinamas biologinio turto ir žemės ūkio produkcijos vidutinės normatyvinės kainas (toliau – normatyvinės kainos). Jeigu ūkio subjektas pateikia dokumentus, įrodančius, kad pasėlis buvo aukštos selekcinės vertės (atitinkantis C1 arba C2 atsėlį), imama normatyvinių kainų intervalo viršutinė vertė.

20. Apskaičiuojant žalos dydį dėl daugiamečių žolių, pievų ir ganyklų pažeidimo, prie negautų pajamų už produkciją vertės pridedamos daugiamečių žolių, pievų ir ganyklų atnaujinimo vidutinės išlaidos, nurodytos normatyvinėse kainose, jeigu daugiametės žolės, pievos ir ganyklos buvo atnaujinamos, ir kai yra pateikiami įrodymo dokumentai (nuotraukos, atliktų darbų sąskaitos faktūros ar kiti dokumentai). Žala gali būti apskaičiuojama po einamųjų metų gruodžio 31 d., jei daugiametės žolės, pievos ir ganyklos atnaujinamos ne žalos patyrimo laikotarpiu, o sėjai naudingų laikotarpiu.

21. Einamaisiais metais patirta žala apskaičiuojama ne vėliau kaip iki einamųjų metų gruodžio 31 d., išskyrus atvejus, kai derliaus netekimui apskaičiuoti naudojamas savivaldybės pasėlio vidutinis derlingumas (jei tvarkoma supaprastintoji apskaita). Kai derliaus netekimui apskaičiuoti naudojamas savivaldybės pasėlio vidutinis derlingumas, einamaisiais metais padaryta žala apskaičiuojama ne vėliau kaip iki kitų metų balandžio 30 d.

22. Jeigu vienmečiai iš rudens pasėti pasėliai pažeidžiami ir vertinant žalą (vertinimas atliekamas iki pavasario darbų pradžios) nustatoma, kad visiškai sunaikintų pasėlių vietoje tame žemės plote nauji pasėliai gali būti atsėti ir sulaukta jų derliaus dar tais pačiais ūkiniais metais, apskaičiuojamos tik tiesioginės išlaidos, padarytos sunaikintiems pasėliams atsėti, taikant normatyvines pasėlių atsėjimo kainas ir išlaidos, patirtos dėl rudeninės sėjos darbų. Visiškai sunaikintais pasėliais laikomi tokie, kai pasėlio plote lauktinas derlius yra sumažėjęs daugiau kaip 70 procentų.

23. Ūkio subjektams, auginantams miško supamus pasėlius iki 3 ha sklype arba ne daugiau kaip 200 m nuo ūkio subjekto sodybos nutolusiame iki 0,5 ha sklype, medžiojamųjų gyvūnų padaryta žala atlyginama tik tuo atveju, jeigu pasėliai buvo aptverti aptvaru arba tvora.

24. Kmynų, bulvinių saulėgrąžų (topinambų) pasėliams padaryta žala atlyginama tik tuo atveju, jeigu kmynų, bulvinių saulėgrąžų (topinambų) pasėliai buvo aptverti aptvaru arba tvora.

25. Žemės ūkio pasėliams padarytos žalos dydžiui apskaičiuoti naudojami matavimo prietaisai (metrolazdės, liniuotės, ruletės, taip pat su svareliu) turi turėti galiojančią metrologinę patikrą.

III SKYRIUS

ŪKINIAMS GYVŪNAMS PADARYTOS ŽALOS APSKAIČIAVIMAS

26. Vilkų padaryta žala sunaikinus ūkinius gyvūnus, kurie turi būti registruoti Ūkinių gyvūnų laikymo vietų registravimo ir jose laikomų ūkinių gyvūnų ženklinimo ir apskaitos tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2003 m. birželio 16 d. įsakymu Nr. 3D-234 „Dėl Ūkinių gyvūnų laikymo vietų registravimo ir jose laikomų ūkinių gyvūnų ženklinimo ir apskaitos tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Ženklinimo aprašas), nustatyta tvarka, apskaičiuojama vadovaujantis surašytu Medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos ūkiniams gyvūnams apžiūros aktu (5 priedas), pagal ūkinio gyvūno (gyvojo svorio) praėjusio kalendorinio mėnesio vidutinę rinkos kainą (vidutinę rinkos kainą pripažįstama ūkinio gyvūno (gyvojo svorio) vidutinę supirkimo kainą (Eur už 100 kg), skelbiama interneto svetainėje .vic. lt / Statistika / Žemės ūkio ir maisto produktų rinkos informacinė sistema / Mėsos sektorius / Vidaus rinka), atsižvelgiant į ūkinių gyvūnų rūšį, amžiaus grupę, jų skaičių ir svorį, nesant tokių duomenų – pagal ūkinio gyvūno (skerdenos) paskutinę skelbiamą vidutinę rinkos kainą (vidutinę rinkos kainą pripažįstama ūkinio gyvūno (skerdenos) vidutinę supirkimo kainą (Eur už 100 kg), skelbiama interneto svetainėje agridata.ec.europa.eu /Agri-food Markets/ Sheep

and goat meat/ Sheep and goat meat prices / Marketing Year / Member state/ Category (Heavy lamb), o jei ūkyje tvarkoma dvejybinė apskaita – pagal ūkyje tvarkomos buhalterinės apskaitos paskutinių dvylikos mėnesių vidutinius pirkimo ir pardavimo duomenis, atsižvelgiant į ūkinių gyvūnų rūšį ir amžiaus grupę.

27. Vilkų padaryta žala sunaikinus ūkinius gyvūnus apskaičiuojama pagal formulę:

$$N = \text{SUM} (j) [(g_j \times s_j \times k_j \times p)], \text{ Eur},$$

čia:

N – nuostoliai, patirti sunaikinus ūkinius gyvūnus, Eur;

SUM – suma;

j – ūkinio gyvūno rūšis (aibė);

g_j – ūkinių gyvūnų skaičius pagal j rūšį, vnt.;

s_j – ūkinių gyvūnų pagal j rūšį ir amžiaus grupę svoris (gyvasis arba faktinis svoris po sunaikinimo), kg;

Faktinis svoris po sunaikinimo, kai ūkiniai gyvūnai sužalojami ir (ar) nugaišta, apskaičiuojamas atsižvelgiant į prieš sunaikinimą buvusį ūkinio gyvūno gyvąjį svorį; jei buvusio gyvojo svorio nustatyti yra neįmanoma, faktinis svoris nustatomas pagal kito tos pačios veislės, lyties ir amžiaus gyvūno svorį.

k_j – ūkinio gyvūno pagal j rūšį ir amžiaus grupę (gyvojo svorio) praėjusio mėnesio vidutinė rinkos (supirkimo) kaina, Eur už 100 kg (be PVM) ar vertė pagal paskutinių dvylikos mėnesių vidutinius pirkimo ir pardavimo duomenis, jei ūkyje tvarkoma dvejybinė apskaita;

p – koeficientas, kuris yra lygus 1, jei buvo taikytos prevencinės priemonės ūkiniams gyvūnams apsaugoti (įvairios apsauginės tvoros, sarginiai šunys ar kt.); 0,8 – jei prevencinės priemonės netaikytos; 0,5 – jei tame pačiame ūkyje pakartotinai per metus padaryta žala ir netaikytos prevencinės priemonės.

28. Jeigu ūkinio gyvūno (gyvojo svorio) praėjusio mėnesio vidutinė rinkos kaina (supirkimo) neskelbiama metodikos 26 punkte nurodytoje interneto svetainėje, vadovaujamasi vidutinėmis normatyvinėmis kainomis.

Vilkų padaryta žala sunaikinus ūkinius gyvūnus pagal šiame punkte nurodytas sąlygas apskaičiuojama pagal formulę:

$$N = \text{SUM} (j) [(g_j \times k_j \times p)], \text{ Eur},$$

čia:

N – nuostoliai, patirti sunaikinus ūkinius gyvūnus, Eur;

SUM – suma;

j – ūkinio gyvūno rūšis (aibė);

g_j – ūkinių gyvūnų skaičius pagal j rūšį, vnt.;

k_j – ūkinio gyvūno pagal j rūšį ir amžiaus grupę normatyvinė kaina, o jei ūkinio gyvūno pagal amžiaus grupę normatyvinė kaina nurodyta per intervalą, taikoma vidutinė normatyvinė kaina (Eur už vnt.);

p – koeficientas, kuris yra lygus 1, jei buvo taikytos prevencinės priemonės ūkiniams gyvūnams apsaugoti (įvairios apsauginės tvoros, sarginiai šunys ar kt.); 0,8 – jei prevencinės priemonės netaikytos; 0,5 – jei tame pačiame ūkyje pakartotinai per metus padaryta žala ir netaikytos prevencinės priemonės.

29. Vilkų padaryta žala sunaikinus veislinius ūkinius gyvūnus apskaičiuojama ir atlyginama pagal veislinių ūkinių gyvūnų įsigijimo dokumentuose nurodytą kainą arba, jei ūkio subjektas pateikia dokumentus, įrodančius, kad ūkinis gyvūnas buvo veislinis, bet nepateikia tokio gyvūno įsigijimo kainą pagrindžiančio dokumento, imama normatyvinių kainų intervalo viršutinė vertė. Jei ūkyje tvarkoma dvejybinė apskaita, – pagal ūkyje tvarkomos buhalterinės apskaitos paskutinių dvylikos mėnesių vidutinius veislinių ūkinių gyvūnų pirkimo ir pardavimo duomenis atsižvelgiant į amžiaus grupę.

30. Vilkams sudraskius vaikingas pateles ar dėl vilkų padarytų sužeidimų ar sukkelto streso patelei per dvi savaites po įvykio įvykus išsimetimui, pagal ūkyje tvarkomos buhalterinės apskaitos paskutinių 6 mėnesių vidutinius pirkimo ir pardavimo duomenis už kiekvieną vaisių kompensuojama: už veršelį – 50 proc., už ėriuką ar ožkiuką – 100 proc. 6 mėnesių amžiaus prieauglio normatyvinėmis kainomis, kaip nurodyta metodikos 28 ir 29 punktuose. Ūkinių gyvūnų vaikingumas nustatomas pagal Ūkinių gyvūnų registre esančią kergimo informaciją atsižvelgiant į veislės vidutinius vislumo rodiklius arba pagal pateiktą veterinarijos gydytojo apžiūros dokumentą apie nustatytą patelės vaikingumą.

31. Už sunaikintą jauniklius vedžiojančią (maitinančią) patelę (iki 4 mėn. po atsivedimo) taikoma dviguba vidutinė normatyvinė kaina (Eur už vnt.), nustatyta pagal metodikos 27 ar 28 ar 29 punktą.

32. Jeigu buvo sunaikintas ženklintų ėriavedžių prieauglis, kuris vadovaujantis Ženklavimo aprašu nebuvo suženklintas ir registruotas iki 6 mėn. amžiaus, laikytojas turi pateikti veterinarijos gydytojo dokumentą, įrodantį medžiojamųjų gyvūnų sunaikinto prieauglio faktą. Kompensacijos dydis už tokio prieauglio sunaikinimą apskaičiuojamas vadovaujantis metodikos 30 punktu.

33. Vilkų padaryta žala sužalojus ūkinius gyvūnus, kurie turi būti registruoti Ženklavimo apraše nustatyta tvarka, apskaičiuojama ir atlyginama pateikus gydymo išlaidų pagrindimo dokumentus ir veterinarijos gydytojo dokumentą apie ūkinio gyvūno sužalojimą.

34. Elektrinio aptvaro arba galvijams sulaikyti skirtos ganyklinės tvoros techniniai reikalavimai nustatyti Taisyklėse.

IV SKYRIUS MIŠKUI PADARYTOS ŽALOS APSKAIČIAVIMAS

35. Želdiniuose, žėlinuose, jaunuolynuose ir kituose medynuose stipriai pažeistų ir žuvusių tikslinių rūšių medžių daliai nustatyti vertinamo taksacinio miško sklypo ar jo dalies, kai žala padaryta sklypo dalyje, įstrižainėje (įstrižainėse) kas 25 metrai vienas nuo kito išskiriamos apvalios apskaitos aikštelės, kurių spindulys – 4 metrai.

Apskaitos aikštelėse turi būti išskiriama:

	Sklypo (sklypo dalies) plotas, ha							
	iki 0,10	0,11– 0,50	0,51– 1,00	1,01– 3,00	3,01– 6,00	6,01– 9,00	9,01– 12,00	12,01 ir daugiau
	Apskaitos barelių skaičius, vnt.							
Želdiniai, žėliniai ir iki 20 metų amžiaus jaunuolynai, taip pat 21 metų ir vyresni medynai, jeigu juose dėl medžių būklės (vidutinio aukščio) elniniai žvėrys tebeskabo ūglius ir laužo kamienus	1	2	4	6	8	10	12	15
21 metų ir vyresnio amžiaus medynai	4	6	6	6	10	10	10	10

36. Apskaitos aikštelėse apskaitomi tik tikslinių rūšių medžiai, suskirstant juos pagal pažeidimo laipsnius pagal metodikos 3 priede pateiktus kriterijus, išskyrus sunykusius dėl netinkamo pasodinimo, kenkėjų, ligų ir meteorologinių veiksnių, kurie į apskaitą neįtraukiami. Vertinant žalą 21 metų ir vyresnio amžiaus medynuose, apskaitos aikštelėse apskaitomi tik

perspektyvūs (I–III Krašto klasės) tikslinių rūšių medžiai. Surašomas Medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos miškui apžiūros aktas (2 priedas).

37. Stipriai pažeistų ir žuvusių tikslinės medžių rūšies medžių dalis sklype ar jo dalyje nustatoma pagal formulę:

$$X = \frac{m_2 \times 100}{m_1 + m_2}, \%$$

X – stipriai pažeistų ir žuvusių tikslinių medžių rūšių medžių dalis, %,

m_1 – nepažeistų, silpnai ir vidutiniškai pažeistų medžių skaičius apskaitos aikštelėse, vnt.,

m_2 – stipriai pažeistų ir žuvusių medžių skaičius apskaitos aikštelėse, vnt.

38. Pažeidus 10 metų amžiaus ar jaunesnius jaunuolynus arba tikslinių medžių rūšių želdinius ar želinius padarytos žalos dydis apskaičiuojamas 1 ha pažeisto miško atkūrimo ir išauginimo išlaidas padauginus iš metinės infliacijos pokyčio, stipriai pažeistų ir žuvusių tikslinių medžių rūšių medžių dalies ir sklypo ar jo dalies ploto pagal formulę:

$$N_1 = \frac{(I_s + I_s \times K_s) \times X \times P}{100}, \text{ Eur}$$

čia:

N_1 – žala dėl 10 metų amžiaus ar jaunesnių jaunuolynų arba tikslinių medžių rūšių želdinių ar želinių pažeidimo, Eur,

I_s – 1 ha pažeisto miško atkūrimo ir išauginimo išlaidos Eur už ha, kurias sudaro,

Eil. Nr.	Medžių rūšis	Miško atkūrimo išlaidos, Eur už ha	Vienartinės miško želdinių ir želinių priežiūros išlaidos, Eur/ha	Vienartinės jaunuolynų ugdymo kirtimų išlaidos, Eur/ha
1.	Paprastoji pušis	1989	236	365
2.	Paprastoji eglė	1827	228	365
3.	Karpotasis beržas, paprastasis skroblas	1768	225	365
4.	Juodalksnis	1773	225	365
5.	Paprastasis klevas, paprastasis uosis, kalninė guoba, paprastasis skirpstas, paprastoji vinkšna	1915	232	365
6.	Mažalapė liepa	2168	245	365
7.	Bekotis ir paprastasis ąžuolai, paprastasis bukas	2710	272	365
8.	Europinis ir plačiažvynis maumedžiai	1846	229	365

Pastaba. Apskaičiuojant miško želdinių ir želinių priežiūros, jaunuolynų ugdymo kirtimų išlaidas, lentelėje pateiktos vienkartinės išlaidos dauginamos atsižvelgiant į vykdytų darbų dažnį, jeigu miško savininkas ar valdytojas įrodo, kad buvo atlikta miško želdinių ir želinių priežiūra laikantis Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatų reikalavimų, atliktas jaunuolynų ugdymas laikantis Miško kirtimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. D1-79 „Dėl Miško kirtimų taisyklių patvirtinimo“, reikalavimų, papildomai skaičiuojamos tvoros įrengimo 1484 Eur už 1 ha, apsaugos repelentai – 232 Eur už 1 ha išlaidos (jeigu taikyta laikantis Miško atkūrimo ir įveisimo nuostatų reikalavimų),

K_s – metinės infliacijos pokytis, apskaičiuotas pagal Valstybinės duomenų agentūros skelbiamą vartotojų kainų indeksą atsižvelgiant į laikotarpį nuo paskutinio metodikos 36 punkte nurodytų 1 ha pažeisto miško atkūrimo ir išauginimo išlaidų patvirtinimo iki einamojo mėnesio, proc.;

X – stipriai pažeistų ir žuvusių tikslinių medžių rūšių medžių dalis, proc.,

P – sklypo ar jo dalies plotas, ha.

39. Pažeidus 11 metų ir vyresnio amžiaus medynus ar antrąjį ardą žalos dydis apskaičiuojamas įvertinant žalą, susidariusią dėl medienos prieaugio praradimo:

$$N_2 = \frac{(I_p + I_p \times K_p) \times X \times P \times S}{100}, \text{ Eur};$$

N_2 – žala dėl medienos prieaugio praradimo, Eur,

I_p – medienos prieaugio praradimo nuostoliai, iškertant nebrandžius 1,0 skalsumo medynus, nustatyti pagal 4 priedą, Eur už ha,

X – stipriai pažeistų ir žuvusių tikslinių medžių rūšių medžių dalis, %,

P – sklypo plotas, ha,

S – medyno skalsumas,

K_p – metinės infliacijos pokytis, apskaičiuotas pagal Valstybinės duomenų agentūros skelbiamą vartotojų kainų indeksą atsižvelgiant į laikotarpį nuo paskutinio metodikos 4 priede nurodytų 1 ha medienos prieaugio praradimo nuostolių dydžių patvirtinimo iki einamojo mėnesio, proc.

40. Kai miško želdiniai, žėliniai, jaunuolynai medžiojamųjų gyvūnų (pvz., bebrų) visiškai sunaikinti visame ar tik dalyje sklypo, apskaitos aikštelės neišskiriamos ir stipriai pažeistų ir žuvusių tikslinių rūšių medelių (medžių) dalis nenustatoma. Nustačius sunaikintų želdinių, žėlinių ir jaunuolynų plotą, žalos dydis apskaičiuojamas pagal Nuostolių dėl medienos prieaugio ir padaringo praradimo pažeidus nebrandų medyną apskaičiavimo metodiką (4 priedas), pridodant pažeisto miško atkūrimo ir išauginimo išlaidas.

V SKYRIUS

HIDROTECHNIKOS ĮRENGINIAMS PADARYTOS ŽALOS APSKAIČIAVIMAS

41. Medžiojamųjų gyvūnų padaryta žala hidrotechnikos įrenginiams atlyginama, jei jie prižiūrimi laikantis jų techninės priežiūros reikalavimų, nustatytų Melioracijos techniniame reglamente MTR 1.12.01:2008 „Melioracijos statinių techninės priežiūros taisyklės“, patvirtintame Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2008 m. balandžio 16 d. įsakymu Nr. 3D-218 „Dėl melioracijos techninio reglamento MTR 1.12.01:2008 „Melioracijos statinių techninės priežiūros taisyklės“ patvirtinimo“, o hidrotechnikos statiniai – vadovaujantis statybos techniniu reglamentu STR 1.07.03:2017 „Statinių techninės ir naudojimo priežiūros tvarka. Naujų nekilnojamojo turto kadastro objektų (inžinerinių statinių) formavimo tvarka“, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. D1-971 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.07.03:2017 „Statinių techninės ir naudojimo priežiūros tvarka. Naujų nekilnojamojo turto kadastro objektų (inžinerinių statinių) formavimo tvarka“ patvirtinimo“, ir pateikus iki medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos buvusios hidrotechnikos įrenginių būklės atkūrimo patirtas išlaidas pagrindžiančius dokumentus.

42. Melioracijos statinių apžiūrų aktai ir Lietuvos Respublikos teritorijos M 1:2000 melioruotos žemės ir melioracijos statinių erdvinių duomenų rinkinys Mel_DR2LT yra dokumentai, pagrindžiantys melioracijos statinių techninės priežiūros reikalavimų laikymąsi.

VI SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

43. Privalomos grąžinti lėšos, kurios ūkio subjektams buvo neteisėtai išmokėtos ir (ar) panaudotos pažeidžiant teisės aktus, ir su minėtomis lėšomis susijusios palūkanos administruojamos vadovaujantis Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 55¹ straipsniu.

44. APVA privalo ne trumpiau kaip 10 metų nuo paskutinės nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos pagal metodiką suteikimo dienos saugoti visą su nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos teikimu susijusią informaciją ir dokumentus.

45. Nereikšmingą (*de minimis*) pagalbą gavęs ūkio subjektas privalo ne trumpiau kaip 10 metų nuo sprendimo skirti pagalbą priėmimo dienos saugoti visą su nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos teikimu susijusią informaciją ir dokumentus.

46. Medžioklės įstatymo 18 straipsnyje nustatytais atvejais, kai medžiojamųjų gyvūnų, kuriuos medžioti yra uždrausta ištisus metus, arba vilkų padarytą žalą valstybės vardu atlygina APVA, jai duomenis savivaldybių sudarytos komisijos privalo pateikti per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo.

Medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos
žemės ūkio pasėliams, ūkiniams gyvūnams,
miškui hidrotechnikos įrenginiams
apskaičiavimo metodikos
1 priedas

(Medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos apžiūros akto forma)

_____ SAVIVALDYBĖS KOMISIJA MEDŽIOJAMŲJŲ GYVŪNŲ
PADARYTAI ŽALAI ĮVERTINTI

**MEDŽIOJAMŲJŲ GYVŪNŲ PADARYTOS ŽALOS ŽEMĖS ŪKIO PASĖLIAMS AR
HIDROTECHNIKOS ĮRENGINIAMS APŽIŪROS AKTAS NR.**

(data)

(žalos padarymo vieta / koordinatės WGS formatu pagal Globalaus pozicionavimo (GPS) sistemą)

Mes, _____ savivaldybės komisija medžiojamųjų gyvūnų padarytai žalai įvertinti:

1. _____
(vardas, pavardė)
2. _____
(vardas, pavardė)
3. _____
(vardas, pavardė)
4. _____
(vardas, pavardė)
5. _____,
(vardas, pavardė)

pasirinktu metodikoje nurodytu pažeisto ploto nustatymo metodu (vizualinis įvertinimas, įvertinimas naudojant bepilotį orlaivį ir (arba) taikant mobiliąją aplikaciją, įvertinimas atliekant matavimus vietoje),

(kas netinka, išbraukti)

dalyvaujant pareiškėjui (-ams) _____,
(vardas, pavardė, parašas)

medžioklės plotų naudotojo atstovui (-ams) _____
(medžioklės plotų naudotojo pavadinimas)

(vardas, pavardė, parašas)

apžiūrėjome vietoje medžiojamųjų gyvūnų padarytą žalą _____,
(žemės sklypo unikalus Nr. arba kontrolinis
žemės sklypo Nr.)

kurie patvirtina sutikimą naudoti pasirinktą pažeisto ploto nustatymo metodą, apžiūrėjome vietoje medžiojamųjų gyvūnų padarytą žalą (žemės ūkio pasėliams, hidrotechnikos įrenginiams):

(kas netinka, išbraukti)

1. _____, bendras plotas _____ ha, pažeidimas nustatytas _____ ha plote,
(pavadinimas)

sunaikinta _____ procentų arba _____ ha.

2. _____, bendras plotas _____ ha, pažeidimas nustatytas _____ ha plote,
(pavadinimas)

sunaikinta _____ procentų arba _____ ha.

Bendras žemės ūkio pasėlio būklės įvertinimas vietoje _____
(kas netinka, išbraukti)

Pasėlių plotai buvo apsaugoti šiomis prevencinėmis priemonėmis:

_____ savivaldybės komisija medžiojamųjų gyvūnų padarytai žalai įvertinti:

1. _____
(vardas, pavardė) (parašas)
2. _____
(vardas, pavardė) (parašas)
3. _____
(vardas, pavardė) (parašas)
4. _____
(vardas, pavardė) (parašas)
5. _____
(vardas, pavardė) (parašas)

Kiti dalyvavę asmenys:

Sutinku / nesutinku su vietoje įvertinta medžiojamųjų gyvūnų padaryta žala
(kas netinka, išbraukti)

(žemės ūkio pasėliams, hidrotechnikos įrenginiams)
(kas netinka, išbraukti)

(vardas, pavardė) (parašas)

Medžioklės plotų naudotojo atstovas sutinka / nesutinka, kad žalą
(kas netinka, išbraukti)

(žemės ūkio pasėliams, hidrotechnikos įrenginiams)
(kas netinka, išbraukti)

padarė šie medžiojamieji gyvūnai – _____

(vardas, pavardė) (parašas)

Medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos
žemės ūkio pasėliams, ūkiniams gyvūnams,
miškui ir hidrotechnikos įrenginiams
apskaičiavimo metodikos
2 priedas

(Medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos miškui apžiūros akto forma)

_____ SAVIVALDYBĖS KOMISIJA MEDŽIOJAMŲJŲ GYVŪNŲ
PADARYTAI ŽALAI ĮVERTINTI

MEDŽIOJAMŲJŲ GYVŪNŲ PADARYTOS ŽALOS MIŠKUI APŽIŪROS AKTAS NR.

_____ (data)

_____ (žalos padarymo vieta / koordinatės WGS formatu pagal Globalaus pozicionavimo (GPS) sistemą)

Mes, _____ savivaldybės komisija medžiojamųjų gyvūnų padarytai žalai įvertinti:

1. _____ (vardas, pavardė)
2. _____ (vardas, pavardė)
3. _____ (vardas, pavardė)
4. _____ (vardas, pavardė)
5. _____, (vardas, pavardė),
dalyvaujant pareiškėjui (-ams) _____, (vardas, pavardė)
medžioklės plotų naudotojo atstovui (-ams) _____ (medžioklės plotų naudotojo pavadinimas)
_____, (vardas, pavardė)

apžiūrėjome vietoje medžiojamųjų gyvūnų padarytą žalą _____, (žemės sklypo unikalų Nr.)

_____, (VĮ Valstybinių miškų urėdijos regioninio padalinio ir girininkijos pavadinimas, miško kvartalų, taksacinių sklypų Nr.)

Vertinamo pažeisto taksacinio miško sklypo ar jo dalies:

1. _____, bendras plotas _____ ha, pažeidimas nustatytas _____ ha plote,
(skl. Nr.)

Apskaitos aikštelėse atlikto pažeidimo vertinimo rezultatai:

Medžių rūšis	Medžių kiekis pagal pažeidimo laipsnius, vnt.	
	Nepažeisti, silpnai ir vidutiniškai pažeisti	Stipriai pažeisti ir žuvę

Iš viso		
---------	--	--

Stipriai pažeistų ir žuvusių tikslinės rūšies medžių dalis sklype ar jo dalyje nustatyta pagal metodikos 37 punkte nurodytą formulę: _____ proc.

2. _____, bendras plotas _____ ha, pažeidimas nustatytas _____ ha plote,
(skl. Nr.)

Apskaitos aikštelėse atlikto pažeidimo vertinimo rezultatai:

Medžių rūšis	Medžių kiekis pagal pažeidimo laipsnius, vnt.	
	Nepažeisti, silpnai ir vidutiniškai pažeisti	Stipriai pažeisti ir žuvę
Iš viso		

Stipriai pažeistų ir žuvusių tikslinės rūšies medžių dalis sklype ar jo dalyje nustatyta pagal metodikos 37 punkte nurodytą formulę: _____ proc.

Pateikti dokumentai, įrodantys, kad buvo taikytos miško želdinių ir žėlinių priežiūros, apsaugos priemonės, atlikti jaunuolynų ugdymo darbai:

_____ .

savivaldybės komisija medžiojamųjų gyvūnų padarytai žalai įvertinti:

1. _____
(vardas, pavardė) (parašas)
2. _____
(vardas, pavardė) (parašas)
3. _____
(vardas, pavardė) (parašas)
4. _____
(vardas, pavardė) (parašas)
5. _____
(vardas, pavardė) (parašas)

Kiti dalyvavę asmenys:

Sutinku / nesutinku su vietoje įvertinta medžiojamųjų gyvūnų padaryta žala miškui
(kas netinka, išbraukti)

_____ .
(vardas, pavardė) (parašas)

Medžioklės plotų naudotojo atstovas sutinka / nesutinka, kad žalą miškui padarė šie medžiojamieji

(kas netinka, išbraukti)

gyvūnai – _____

_____ .

(vardas, pavardė)

(parašas)

Medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos žemės
ūkio pasėliams, ūkiniams gyvūnams, miškui
ir hidrotechnikos įrenginiams apskaičiavimo
metodikos
3 priedas

TIKSLINIŲ RŪŠIŲ MEDŽIŲ PAŽEIDIMO LAIPSNIAI

Eil. Nr.	Medžių rūšys	Pažeidimo laipsniai ir apibūdinimas	
		silpnai ir vidutiniškai pažeisti	stipriai pažeisti ir žuvę
1.	Pušis	Iki 2 kartų nuskabytas viršūninis ūglis; nuskabyta iki 30 procentų menturinių šakučių ūglių; ištisinės žaizdos žievėje iki 1/3 kamieno apskritimo ilgio	2 kartus ir daugiau nuskabytas viršūninis ūglis; nuskabyta 30 ir daugiau procentų menturinių šakučių ūglių; 1 kartą nuskabytas viršūninis ūglis ir daugiau kaip 30 procentų menturinių šakučių ūglių; nulaužtas kamienas (nėra prieaugio į aukštį, džiūstančios šakos, stagarai); yra ištisinių žaizdų žievėje, nuo 1/3 kamieno apskritimo ilgio
2.	Eglė	Iki 2 kartų nuskabytas viršūninis ūglis; nuskabyta iki 50 procentų menturinių šakučių ūglių; nėra platesnių kaip 1/3 kamieno apskritimo ilgio ištisinių žaizdų kamieno žievėje	2 kartus ir daugiau nuskabytas viršūninis ūglis arba daugiau kaip 50 procentų menturinių šakučių ūglių (nėra prieaugio į aukštį, džiūstančios šakos, stagarai); 1 kartą nuskabytas viršūninis ūglis ir daugiau kaip 30 procentų menturinių šakučių ūglių; yra platesnių kaip 1/3 kamieno apskritimo ilgio ištisinių žaizdų kamieno žievėje
3.	Ažuolas	Iki 2 kartų nuskabytas viršūninis ūglis; nuskabyta mažiau kaip 30 procentų šoninių šakučių ūglių, nulaužtas kamienas; nėra platesnių kaip 1/3 kamieno apskritimo ilgio žaizdų žievėje	2 kartus ir daugiau nuskabytas viršūninis ūglis; daugiau kaip 30 procentų šoninių šakučių ūglių, nulaužtas kamienas (stagariukai su siūliniais ūgliais, besikrūmijantys); yra platesnių kaip 1/3 kamieno apskritimo ilgio žaizdų žievėje
4.	Drebulė	Iki 2 kartų nuskabytas viršūninis ūglis; nuskabyta mažiau kaip 50 procentų šoninių šakučių ūglių. Siauresnės kaip 1 cm žaizdos kamieno žievėje	2 kartus ir daugiau nuskabytas viršūninis; nuskabyta daugiau kaip 50 procentų šoninių šakučių ūglių (be prieaugio į aukštį, stagarai). Platesnės kaip 1 cm žaizdos kamieno žievėje
5.	Uosis, klevas ir kitos	Iki 2 kartų nuskabytas viršūninis ūglis; nuskabyta mažiau kaip 50 procentų šoninių šakučių ūglių; nėra platesnių kaip 1 cm žaizdų kamieno žievėje	2 kartus ir daugiau nuskabytas viršūninis ūglis; nuskabyta 50 procentų ir daugiau šoninių šakučių ūglių (nėra prieaugio į aukštį, stagarai); yra platesnių kaip 1 cm žaizdų kamieno žievėje

Medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos žemės
ūkio pasėliams, ūkiniams gyvūnams, miškui ir
hidrotechnikos įrenginiams
apskaičiavimo metodikos
4 priedas

NUOSTOLIŲ DĖL MEDIENOS PRIEAUGIO IR PADARINGUMO PRARADIMO PAŽEIDUS NEBRANDŲ MEDYNĄ APSKAIČIAVIMO METODIKA

1. Nuostoliai kiekvienam taksaciniam miško sklypui pagal jo medyno rūšinę sudėtį skaičiuojami pradedant antra medynų amžiaus klase.
2. Pažeisto medyno rūšinė sudėtis, bonitetas, amžiaus klasė ir skalsumas nustatoma pagal miškotvarkos medžiagą arba įtaksuojant medynus vietoje.
3. Lentelėje surandami nuostoliai dėl kiekvienos medžių rūšies ir apskaičiuojamas taksacinio miško sklypo vidutinis nuostolis eurai už vieną hektarą.
4. Apskaičiuoti taksacinio miško sklypo vieno hektaro nuostoliai dauginami iš skalsumo ir iš medyno ploto. Bendra pažeistų medynų nuostolių suma gaunama sudėjus nuostolius, apskaičiuotus iš visų taksacinių miško sklypų.

**Medienos prieaugio praradimo nuostoliai, iškertant nebrandžius 1,0 skalsumo medynus
(tūkst. Eur už hektarą)**

Medyno amžiaus klasė	Bonitetas						
	Ia	I	II	III	IV	V	Va
Pušis							
II	4,0	3,1	2,5	1,8	1,2	0,9	0,3
III	4,9	4,0	3,1	2,2	1,5	0,9	0,6
IV	5,5	4,6	3,7	2,8	1,8	1,2	0,9
V	5,9	4,9	4,0	3,1	2,2	1,5	0,9
VI	5,9	4,9	4,3	3,4	2,5	1,8	0,9
VII	5,2	4,6	4,0	3,4	2,5	1,8	1,2
VIII	4,3	4,0	3,4	3,1	2,5	1,8	1,2
IX	2,8	2,8	2,5	2,2	1,8	1,5	0,9
X	1,2	1,2	1,2	0,9	0,9	0,6	0,3
Eglė							
II	-	6,5	4,9	3,4	2,2	-	-
III	-	7,7	5,9	4,3	2,5	-	-
IV	-	8,0	6,8	4,9	3,1	-	-
V	-	7,7	6,8	5,2	3,4	-	-
VI	-	6,5	5,9	4,6	3,4	-	-
VII	-	4,6	4,3	3,7	2,5	-	-
VIII	-	1,8	1,8	1,5	1,2	-	-
Ažuolas							
II	4,3	3,4	2,8	2,2	-	-	-
III	5,2	4,3	3,7	3,1	-	-	-
IV	6,5	5,2	4,6	3,7	-	-	-
V	7,7	6,5	5,9	4,6	-	-	-
VI	8,3	7,1	6,5	5,5	-	-	-

VII	8,6	7,4	7,4	6,5	-	-	-
VIII	7,7	7,4	7,7	6,8	-	-	-
IX	6,8	6,8	7,4	6,5	-	-	-
X	5,5	5,5	6,5	5,9	-	-	-
XI	4,0	3,7	4,6	4,3	-	-	-
XII	1,8	1,5	1,8	1,8	-	-	-
Uosis							
II	3,7	2,8	2,2	1,5	-	-	-
III	4,3	3,7	2,5	1,8	-	-	-
IV	4,9	4,0	3,1	2,2	-	-	-
V	5,2	4,3	3,7	2,5	-	-	-
VI	5,2	4,6	3,7	2,8	-	-	-
VII	4,9	4,6	4,0	3,1	-	-	-
VIII	4,3	4,3	3,7	3,1	-	-	-
IX	3,4	3,4	3,1	2,5	-	-	-
X	1,5	1,5	1,2	0,9	-	-	-
Beržas							
II	3,7	2,8	1,8	1,2	0,9	0,3	-
III	4,0	3,1	2,2	1,5	0,9	0,3	-
IV	3,7	2,8	1,8	1,2	0,9	0,3	-
V	2,5	1,8	1,2	0,9	0,6	0,3	-
VI	0,9	0,6	0,6	0,3	0,3	0,3	-
Drebulė							
II	0,9	0,9	0,6	0,3	0,3	0,3	-
III	0,9	0,9	0,6	0,3	0,3	0,3	-
IV	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,1	-
Juodalksnis							
II	1,2	0,9	0,6	0,3	-	-	-
III	1,2	0,9	0,6	0,3	-	-	-
IV	0,9	0,9	0,6	0,3	-	-	-
V	0,6	0,6	0,3	0,3	-	-	-
VI	0,3	0,1	0,1	0,0	-	-	-
Baltalksnis							
II	0,1	0,1	0,1	0,0	-	-	-
III	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	-

Pastaba. Skroblo, klevo, guobinių ir kitų nenurodytų medžių rūšių atvejų nuostoliai nustatomi pagal beržui nurodytus nuostolių dydžius. Nuostoliai žemesniuose nenurodytuose bonitetuose nustatomi pagal lentelėje nurodyto žemiausio boniteto nuostolių dydžius, eglės Ia boniteto nuostoliai – pagal I boniteto nuostolių dydžius

Medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos
žemės
ūkio pasėliams, ūkiniams gyvūnams, miškui
ir
hidrotechnikos įrenginiams apskaičiavimo
metodikos
5 priedas

(Medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos apžiūros akto forma)

**SAVIVALDYBĖS KOMISIJA MEDŽIOJAMŲJŲ GYVŪNŲ
PADARYTAI ŽALAI ĮVERTINTI**

**MEDŽIOJAMŲJŲ GYVŪNŲ PADARYTOS ŽALOS ŪKINIAMS GYVŪNAMS
APŽIŪROS AKTAS NR.**

(data)

(žalos padarymo vieta / koordinatės WGS formatu pagal Globalaus pozicionavimo (GPS) sistemą)

Mes, _____ savivaldybės komisija medžiojamųjų gyvūnų padarytai žalai įvertinti:

1. _____
(vardas, pavardė)
 2. _____
(vardas, pavardė)
 3. _____
(vardas, pavardė)
 4. _____
(vardas, pavardė)
 5. _____,
(vardas, pavardė)
- dalyvaujant pareiškėjui (-ams) _____,
(vardas, pavardė, parašas)
- medžioklės plotų naudotojo atstovui (-ams) _____
(medžioklės plotų naudotojo pavadinimas)
- _____,
(vardas, pavardė, parašas)

apžiūrėjome vietoje medžiojamųjų gyvūnų padarytą žalą (ūkiniams gyvūnams):
(kas netinka, išbraukti)

1. _____, skaičius _____ vnt.,
(rūšis, veislė, prieauglis, maitinanti patelė, identifikacinis Nr.)
(kas netinka išbraukti)
- sunaikinta _____ vnt., arba sužalota _____ vnt., faktinis svoris po sunaikinimo
_____ kg.
2. _____, skaičius _____ vnt.,
(Rūšis, veislė, prieauglis, maitinanti patelė, identifikacinis Nr.)
(kas netinka išbraukti)
- sunaikinta _____ vnt., arba sužalota _____ vnt., faktinis svoris po sunaikinimo
_____ kg.

Bendras ūkinių gyvūnų būklės įvertinimas vietoje _____

Ūkiniai gyvūnai buvo apsaugoti šiomis prevencinėmis priemonėmis:

_____ savivaldybės komisija medžiojamųjų gyvūnų padarytai žalai įvertinti:

1.	_____	_____
	(vardas, pavardė)	(parašas)
2.	_____	_____
	(vardas, pavardė)	(parašas)
3.	_____	_____
	(vardas, pavardė)	(parašas)
4.	_____	_____
	(vardas, pavardė)	(parašas)
5.	_____	_____
	(vardas, pavardė)	(parašas)

Kiti dalyvavę asmenys:

Sutinku / nesutinku su vietoje įvertinta medžiojamųjų gyvūnų padaryta žala ūkiniams gyvūnams
(kas netinka, išbraukti)

(vardas, pavardė) (parašas)

Medžioklės plotų naudotojo atstovas sutinka / nesutinka, kad žalą ūkiniams gyvūnams
(kas netinka, išbraukti)

padarė šie medžiojamieji gyvūnai – _____

(vardas, pavardė) (parašas)

Pakeitimai:

1.
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas
Nr. [D1-723/3D-669](#), 2013-10-01, Žin., 2013, Nr. 105-5162 (2013-10-05), i. k. 113301MISAK3/3D-669
Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2002 m. rugsėjo 23 d.
įsakymo Nr. 486/359 "Dėl Medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos žemės ūkio pasėliams ir miškui apskaičiavimo
metodikos patvirtinimo" pakeitimo

- 2.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas
Nr. [D1-69/3D-36](#), 2015-01-22, paskelbta TAR 2015-01-23, i. k. 2015-01000

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2002 m. rugsėjo 23 d. įsakymo Nr. 486/359 "Dėl Medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos žemės ūkio pasėliams, ūkiniams gyvūnams ir miškui apskaičiavimo metodikos patvirtinimo" pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas
Nr. [D1-431/3D-409](#), 2015-05-22, paskelbta TAR 2015-05-22, i. k. 2015-07791

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2002 m. rugsėjo 23 d. įsakymo Nr. 486/359 "Dėl Medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos žemės ūkio pasėliams, ūkiniams gyvūnams ir miškui apskaičiavimo metodikos patvirtinimo" pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas
Nr. [D1-603/3D-652](#), 2015-08-21, paskelbta TAR 2015-08-21, i. k. 2015-12505

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2002 m. rugsėjo 23 d. įsakymo Nr. 486/359 „Dėl Medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos žemės ūkio pasėliams, ūkiniams gyvūnams ir miškui apskaičiavimo metodikos patvirtinimo“ pakeitimo

5.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas
Nr. [D1-589/3D-504](#), 2016-09-06, paskelbta TAR 2016-09-07, i. k. 2016-23320

Dėl aplinkos ministro ir žemės ūkio ministro 2002 m. rugsėjo 23 d. įsakymo Nr. 486/359 „Dėl Medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos žemės ūkio pasėliams, ūkiniams gyvūnams ir miškui apskaičiavimo metodikos patvirtinimo“ pakeitimo

6.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas
Nr. [D1-890/3D-745](#), 2018-10-18, paskelbta TAR 2018-10-19, i. k. 2018-16376

Dėl aplinkos ministro ir žemės ūkio ministro 2002 m. rugsėjo 23 d. įsakymo Nr. 486/359 „Dėl Medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos žemės ūkio pasėliams, ūkiniams gyvūnams ir miškui apskaičiavimo metodikos patvirtinimo“ pakeitimo

7.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas
Nr. [D1-556/3D-604](#), 2021-09-27, paskelbta TAR 2021-09-27, i. k. 2021-20181

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2002 m. rugpjūčio 23 d. įsakymo Nr. 486/359 "Dėl Medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos žemės ūkio pasėliams, ūkiniams gyvūnams ir miškui apskaičiavimo metodikos patvirtinimo" pakeitimo

8.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas
Nr. [D1-425/3D-818](#), 2024-12-04, paskelbta TAR 2024-12-04, i. k. 2024-21448

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2002 m. rugsėjo 23 d. įsakymo Nr. 486/359 „Dėl Medžiojamųjų gyvūnų padarytos žalos žemės ūkio pasėliams, ūkiniams gyvūnams ir miškui apskaičiavimo metodikos patvirtinimo“ pakeitimo